

ODLUKA O NEPRIHVATLJIVOSTI

Datum usvajanja: 10. januar 2017. godine

Predmet br. 2015-04

Nazmi Maljoku

protiv

EULEX-a

Komisija za razmatranje ljudskih prava, zasedajući 10. januara 2017. godine sa sledećim prisutnim članovima:

Gđa Magda MIERZEWSKA, predsedavajući član
Gdin Guénaël METTRAUX, član
Gđa Eika ERMENKOVA, član

Uz asistenciju
Gdin John RYAN, viši pravni službenik
Gđa Noora AARNIO, pravni službenik

Uzevši u razmatranje gore pomenutu žalbu, predstavljenu u skladu sa Zajedničkom Akcijom Saveta 2008/124/CFSP koja datira od 04. februara 2008. godine, EULEX-ovim Konceptom odgovornosti koji datira od 29. oktobra 2009. god. o osnivanju Komisije za razmatranje ljudskih prava i Pravilnika o radu Komisije prema poslednjim izmenama od 15. januara 2013. godine,

Nakon većanja, odlučuje kao što sledi:

I. POSTUPAK PRED KOMISIJOM

1. Žalba je registrovana 07. maja 2015. godine. Prilikom podnošenja žalbe žalilac je naveo da nema ništa protiv otkrivanja njegovog identiteta.
2. Dana 18. maja 2015. i 27. septembra 2015. godine žalilac je Komisiji dostavio dodatne informacije.
3. Dana 29. septembra 2015. i ponovo 01. oktobra 2015. godine žalilac se sastao sa članovima Sekretarijata Komisije.
4. Šef Misije (ŠM) je obavešten o žalbi i dodatnim informacijama 14. oktobra 2015. i 12. novembra 2015. godine.
5. Dana 14. decembra 2015. Šef Misije (ŠM) je podneo svoje mišljenje Komisiji. ŠM je zahtevao da neke od informacija koje su dostavljene Komisiji budu držane u poverljivosti. ŠM je dostavio Komisiji skraćenu, redigovanu verziju svoje izjave u cilju informisanja žalioca i opšte javnosti o sadržaju njegove izjave. Komisija je zaključila da žalilac nije oštećen činjenicom da mu je dostavljen samo kratka verzija izjave ŠM. Komisija takođe zaključuje da je, sve u svemu, u ovim okolnostima opravdano da se jedan deo informacija ne obelodani široj javnosti. Na osnovu toga revidirana verzija izjave ŠM je prosleđena žaliocu 18. decembra 2015. godine.

II. ČINJENICE

6. Iz informacija koje je dostavio žalilac proizilaze sledeće činjenice:
  - Tokom ili oko 2010-2011. godine, žalilac je otišao kod EULEX Specijalnog tužilaštva i podneo žalbu o slučaju njegove supruge koji se odnosio na slučaj medicinskog nemara, s namerom da podnese žalbu protiv državnog tužioca. Tužilac ga je obavestio da treba da spremi sva dokumenta i da će oni stupiti u kontakt sa njim. Oko tri meseca kasnije, on je ponovo došao u STRK i dao izjavu EULEX-u o ekskluzivnom slučaju, kako ga je on nazvao, medicinskog problema njegove supruge. Izjava je uzeta na engleskom jeziku. On je rekao da mu nije data verzija njegove izjave na albanskom jeziku.
  - Par meseci kasnije, u najmanje tri prilike, njemu su se obratili EULEX službenici i otišao je u STRK da se sastane sa njima. Tvrdi da su ga pitali o događajima u Drenici tokom rata, a on ih je navodno obavestio da nema nikakve informacije o tome.
  - U jednoj od tih prilika, izgleda meseca januara 2012. godine, tvrdi da su mu rekli da potpiše albansku verziju svoje prvobitne izjave. Zbog toga što je navodno sadržala neistine, on tvrdi da je odbio da je potpiše i rekao im da mu se više ne javljaju.

- Uprkos tome, kako tvrdi, oni su mu se ponovo obratili. Na poziv EULEX-a, rekao je, on i njegova supruga su otišli da se sastanu sa EULEX službenicima. On tvrdi da je njegovoj supruzi rečeno da će joj biti pružena medicinska pomoć jedino ako ubedi žalioca da dostavi dokaze protiv komandanata OVK u predmetu Drenica. Njegova supruga je odbila i EULEX službenici su im rekli da odu.
- On tvrdi da su mu i nakon toga pretili EULEX službenici ukoliko nije hteo da potpiše izjavu.
- Nakon toga, dva dana nakon hapšenja pripadnika grupe Drenica, žalilac tvrdi da su mu se obratili lokalni ljudi da je on državni svedok i da se u javnosti njegovo ime pojavilo kao takvo. Kao rezultat toga, tvrdi, on se plašio za svoj život.
- Godine 2012, žalilac tvrdi da je otišao kod zaštitnika građana kako bi sa njim razgovarao o ovom pitanju i rečeno mu je da podnese žalbu EULEX-u. Žalilac tvrdi da je zaštitnik građana odbio da primi njegovu žalbu.
- Meseca juna 2014. godine, EULEX je ponovo pozvao žalioca i navodno mu rekao da bi kao žrtva trebalo da svedoči u predmetu Drenica. On tvrdi da je nakon toga obavestio jednog EULEX službenika da neće svedočiti, ali da mu je privatni advokat rekao da to uradi ili rizikuje da bude uhapšen.
- Dana 05. novembra 2014. godine žalilac je svedočio na sudu. On je proglašen neprijateljskim svedokom na sudu u Mitrovici jer je odbio da potvrdi ono što je pisalo u izjavi, za šta je tvrdio da je izmišljotina.
- Žalilac je izjavio da mu je EULEX rekao da je on zaštićen svedok i da je doveden na sud da svedoči. Izjavio je da je u sudnici postavljen da sedi pored okrivljenih i naočigled javnosti. On je rekao da nisu preduzeti nikakvi koraci da se zaštiti njegov identitet od javnosti i od okrivljenih. On je označen kao svedok C.
- Žalilac je rekao da mu nije dat savet i da mu nije ponuđena zaštita od strane EULEX-a uprkos njegovom zahtevu za to.
- Žalilac tvrdi da su ga nepoznati napadači 06. jula 2015. godine napali u njegovoj kući. Ova stvar je prijavljena EULEX-u i Policiji Kosova. Jedan EULEX istražitelj ga je pozvao i tražio od njega da opiše napadače. Žalilac je rekao da je sa njim stupio u kontakt još jedan EULEX policajac u vezi sa ovim pitanjem.
- Žalilac je rekao da EULEX nije uradio ništa više povodom tog napada i da se plaši za svoj život i život njegove supruge.

7. Kao odgovor na tvrdnju da Misija nije dovoljno ozbiljno razmotrila pretnje upućene žalioцу i da se Misija nije pozabavila njima, ŠM navodi sledeće:
- i. Žalilac je sam otkrio svoj zaštićeni identitet kada je odbio da mu se obraćaju kao „svedoku C” u predmetu, i insistirao da svoju izjavu na otvorenom suđenju.
  - ii. U vezi sa ovim predmetom izvršena je procena opasnosti, usled čega su EULEX tužioci od suda zatražili mere zaštite za njega i nalog u tu svrhu. Sud je taj zahtev redovno odobrio pre nego što je delimično povučen nakon što je žalilac otkrio svoj identitet i zatražio da svedoči na otvorenom suđenju.
  - iii. Pokrenuta je istraga o javnom otkrivanju zaštićenog svedoka i podneta je optužnica pri Osnovnom sudu u Mitrovici 23.04.2014. protiv nekoliko pojedinaca. Ovaj krivični postupak je bio u toku u vreme kada je ŠM podneo svoju izjavu.
  - iv. EULEX je sproveo i određene predistražne radnje u vezi sa otkrivanjem identiteta drugih zaštićenih svedoka u predmetu “Drenica”.
  - v. Takođe je u tok i istraga koju vode EULEX tužioci u vezi sa pretnjama i zastrašivanjem svedoka u predmetu “Drenica”– protiv „oko sedmoro osumnjičenih”.
  - vi. ŠM navodi da je sam žalilac otkrio svoj (zaštićeni) identitet javnosti u kontekstu postupka pred Osnovnim sudom u Mitrovici.

III. ŽALBA

8. Žalba je registrovana kao žalba koja se odnosi na tri različite kategorije tvrdnji:
- i. Tvrdi se da su EULEX tužioci i/ili istražitelji falsifikovali izjavu koja se pripisuje žalioцу, koja je, kako on tvrdi, lažno pripisana njemu.
  - ii. Dalje se tvrdi da je njegov zaštićeni identitet kao svedoka u predmetu “Drenica” otkriven javnosti.
  - iii. Takođe se tvrdi da je u niz prilika bio predmet pretnji i jednom prilikom predmet teškog fizičkog nasilja.

IV. ZAKON

Izjave žalioца

9. Iz izjave žalioца nije u potpunosti jasno koje aspekte žalbe on pripisuje Misiji. Prema tome, Komisija je razmotrila pojedinačno svaku

od tri osnovne tvrdnje žalioca (vidi paragraf 6. gore), koje on u celini ili delimično pripisuje Misiji.

10. Izjava ŠM može se rezimirati na sledeći način. Kao prvo, ŠM generalno dovodi u pitanje pouzdanost i kredibilitet tvrdnji žalioca. U tom smislu ŠM ukazuje na niz nedoslednosti i protivrečnosti. Dalje ukazuje na nalaze Osnovnog suda u Mitrovici koji se odnose na pouzdanost i kredibilitet žalioca kao svedoka u predmetu "Drenica".
11. Kao što je dalje opisano u nastavku, tvrdnje za koje ŠM smatra da imaju neke zasluge, tvrdi se da su one ili nepripisive Misiji i/ili su bile predmet svih neophodnih ili razumnih mera preduzetih od strane Misije. ŠM odbacuje sve tvrdnje da je Misija povredila osnovna prava žalioca.
12. ŠM je osporio tvrdnju da je Misija povredila bilo kakva prava žalioca. ŠM je izjavio da žalbu treba odbiti na osnovu "nesaglasnosti sa materijalnim zahtevima [Pravila 25. Poslovnika o radu Komisije], kako se žalba ne odnosi na povredu ljudskih prava od strane EULEX-a". ŠM je dalje izjavio da su EULEX istražitelji i tužioci postupali savesno i u skladu sa njihovim obavezama koje se odnose na ljudska prava, pa stoga žalbu treba odbiti kao neosnovanu.

Ocena Komisije

Opšti uslovi za prihvatljivost

13. Kao pitanje materijalnog prava, Komisija je ovlašćena da primenjuje instrumente ljudskih prava u skladu sa Konceptom odgovornosti EULEX-a od 29. oktobra 2009. godine o osnivanju Komisije za razmatranje ljudskih prava. Od posebnog značaja za rad Komisije su Evropska konvencija o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda i Međunarodni pakt o građanskim i političkim pravima, koji postavljaju minimalne standard za zaštitu ljudskih prava koje javne vlasti u svim demokratskim pravnim sistemima treba da garantuju.
14. Pre razmatranje zasluga žalbe, Komisija treba da odluči da li da prihvati žalbe, uzevši u obzir kriterijume o prihvatljivost propisane Pravilom 29. Pravilnika o procedurama.
15. Na osnovu pravila 25., stav 1, Žalbu može podneti bilo koja osoba koja nije zaposlena u EULEX-u, koja tvrdi da je žrtva kršenja ljudskih prava od strane EULEX-a na Kosovu tokom izvršavanja njegovog izvršnog mandata.
16. Na osnovu Pravila 25, stav 3, Poslovnika o radu Komisije, žalilac treba da podnese žalbu u roku od šest meseci od akta, odluke ili postupka za koji se tvrdi da predstavlja ili obuhvata povredu njegovih/njenih prava (vidi npr. *Gaši protiv EULEX-a*, br. 2013-22,

07.04.2014, § 10; *Taći protiv EULEX-a*, citat gore, stav 51; *Sadiku-Sulja protiv EULEX-a*, 2014-34, 29.09.2014, stav 40 *itd*).

Navodno falsifikovanje izjave žalioaca

17. Žalilac tvrdi da se sastao sa EULEX tužiocima i istražiteljima koji su ga saslušali, i kao rezultat toga uzeta mu je izjava. Iz zapisnika je jasno da je ta izjava uzeta 24. januara 2012. godine. Rezultujuća izjava sadrži informacije koje se odnose na (ratne) zločine navodno počinjene od strane pripadnika takozvane grupe "Drenica". U izjavi se ukazuje na to da je žalilac bio očevidac nekoliko tih navodnih zločina.
18. Međutim, žalilac tvrdi da je ta izjava izmišljena i da nijednom nije dao izjavu u vezi sa tim stvarima. On tvrdi da je dao izjavi u vezi sa drugim, potpuno nepovezanim stvarima. On takođe tvrdi njegov potpis koji stoji na dokumentu može biti lažan ili originalan potpis stavljen na verziju izjave na engleskom jeziku koju on nije razumeo.
19. Kao što je već napomenuto, nakon što se pojavio pred Osnovnim sudom u Mitrovici kao svedok u predmetu "Drenica", Sud ga je proglasio "neprijateljskim svedokom". Sud je u svojoj presudi od 27. maja 2015. naveo daje on "potpuno nepouzdan" kao svedok i "sklon sabotiranju" prilikom suočavanja sa njegovim ranijim iskazom. Prema Sudu, njegova "tvrdnja o falsifikovanju zapisnika o njegovom saslušanju u prethodnom postupku naivna i neubedljiva".
20. Kao preliminarno pitanje, Komisija konstatuje da je osporeni postupak uzimanja izjave sproveden januara 2012. godine i da je žalioocu dat prevod na albanski jezik oko četiri meseci kasnije, iz kojeg je on mogao uvideti razlike između njegovog iskaza i zapisnika. Kao takav, svaka povreda prava koja bi mogla proizaći iz tog postupka bila bi van zahteva šestomesečnog roka Komisije.
21. Čak i pod pretpostavkom da je žalilac tek kasnije saznao za navodnu izmenu ili falsifikovanje njegove izjave, malo je osnova u njegovoj tvrdnji da su EULEX tužioci izmislili celu izjavu o stvarima za koje on sada tvrdi da ne zna ništa o njima i da su falsifikovali njegov potpis. Uzevši u obzir sumnje Osnovnog suda u Mitrovici o pouzdanosti i kredibilnosti njegovog iskaza, i takođe uzevši u obzir da je Osnovni sud upoznat da je Komisija sa oprezom razmotrila njegov iskaz.
22. Prema tome, ovaj deo žalbe je neprihvatljiv kao neosnovan.

Javno otkrivanje identiteta žalioaca kao zaštićenog svedoka

23. Kao što je već napomenuto, žalilac se u svojoj izjavi (i daljoj komunikaciji) poziva i na činjenicu da je njegov identitet kao zaštićenog svedoka (svedok C) u predmetu Drenica otkriven javnosti.

Iz njegove izjave nije jasno da li on ovu činjenicu pripisuje EULEX-u ili kakvu mu je štetu ovo nanelo.

24. U tom smislu, Komisija bi prvo ponovila suštinsku važnost svedoka za funkcionisanje sistema krivičnog pravosuđa (vidi, generalno, Savet Evrope, Komitet Ministara, Preporuka (2005)9 Komiteta Ministara zemljama članicama o zaštiti svedoka i saradnika pravosuđa, 20. aprila 2005. godine).⁷
25. Kako bi svedoci i ostali „saradnici pravosuđa“ mogli da doprinesu sistemu, potrebno je adekvatno zaštititi njihova osnovna prava kako ih njihovo učešće u postupku ne bi izložilo bilo kakvoj opasnosti ili šteti. Komisija bi stoga podvukla koliko je bitno da nadležni istražni i tužilački organi obezbede da su svedoci u krivičnim predmetima i saradnici pravosuđa zaštićeni od štete i drugih negativnih posledica koje proizilaze iz njihovog učešća u krivičnom postupku. U slučaju *W*, Komisija konstatuje da odgovornost vlasti da zaštite svedoka u nekim slučajevima može podrazumevati pozitivnu obavezu da preduzmu mere kako bi obezbedili sigurnost i bezbednost svedoka, iako ova obaveza ne može na njih nametnuti nemoguć ili neproporcionalan teret (*W protiv EULEX-a*, 2011-07, od 10. aprila 2013. god., para. 48).
26. Posebno važan aspekt ove zaštite odnosi ne zaštitu identiteta osetljivih svedoka koji su predmet zaštitnih mera i koji mogu biti u opasnosti ukoliko se njihov identitet otkrije javnosti (ibid, para. 49, 52-53; vidi takođe *L.O. protiv EULEX-a*, 2014-32, od 11. novembra 2015. god., para. 72).
27. U ovom konkretno primeru ne postoje indicije da je EULEX otkrio identitet žaliloca javnosti. Umesto toga, iz zapisnika o postupku pred Osnovnim sudom u Mitrovici jasno je da je on sam javno otkrio svoj identitet i tražio da svedoči bez zaštitnih mera (vidi gore paragraf 7). U tim okolnostima tvrdnja da je EULEX povredio njegova prava– na bezbednost i/ili privatnost– otkrivanjem njegovog identiteta javnosti nema zasluga i očito je neosnovana.

Pretnje upućene žalilocu ili njegovoj porodici

28. Treći i poslednji aspekt žalbe odnosi se na pretnje i nasilje za koje žalilac tvrdi da su bile upućene njemu i njegovim rođacima.
29. U skladu sa gore navedenim šestomesečnim pravilom (vidi paragraf 16. gore), Komisija će jedino razmotriti tvrdnje koje nisu starije od šest meseci pre podnošenja žalbe. Takođe, Komisija je odlučila, proprio motu, da razmotri tvrdnje o pretnjama i nasilju koje su se dogodile nakon što je žalba podneta Komisiji. Ona te tvrdnje smatra efikasnim izmenama žalbe koja je podnesena 07. maja 2015. godine.

30. Komisija će prvo napomenuti da podnosilac žalbe ne tvrdi da se bilo koja od ovih pretnji ili akata nasilja može pripisati Misije ili nekom od njenih zaposlenih. Žalba zbog toga izgleda da se odnosi na tvrdnju da EULEX nije uradio dovoljno da iste istraži.
31. Nakon pažljivog razmatranja koraka koje je preduzela Misija (vidi gore), i u smislu svih relevantnih okolnosti, Komisija je konstatovala da je Misija postupala savesno u pokušajima da zaštiti svedoka i u pokušajima da mu garantuje osnovna prava (vidi gore paragraf 25.). Taj zadatak je posebno otežan samim ponašanjem žalioca (naročito njegovo otkrivanje svog identiteta; njegovi kontakti sa trećim stranama tokom postupka; njegove razne promene mišljenja o Misiji). Dok Misija ostaje odgovorna u krajnjoj liniji za garantovanje osnovnih sloboda onih sa kojima je u interakciji, ona se ne može kriviti za propust u rešavanju okolnosti koje su van njene kontrole.
32. Što se tiče konkretno napada na žalioca za koji se tvrdi da se dogodio u njegovoj kući dana 06. jula 2015. godine, ŠM je izjavio sledeće:
- i. On je svestan ove tvrdnje jer je žalilac obavestio JIRZ o tome.
  - ii. On skreće pažnju Komisije na činjenične nedoslednosti u verziji(jama) koje je žalilac dao u vezi sa tim događajima.
  - iii. On ukazuje na činjenicu da se incident dogodio u stanu za koji se tvrdi da su žaliocu poklonili okrivljeni u predmetu "Drenica".
  - iv. EULEX istražitelj koji je radio na ovom slučaju, savetovao je žalioca da slučaj prijavi Policiji Kosova kao organu nadležnom za taj slučaj. ŠM skreće pažnju na činjenicu da se u izveštaju nadležnog službenika (Policije Kosova) navodi "razumna i osnovana sumnja da se smatra da [žalilac] ne govori istinu ili laže".

Na osnovu toga, ŠM izjavljuje da su EULEX istražitelji i tužiocu postupali savesno i u potpunom skladu sa njihovim obavezama za ljudska prava.

33. Nakon razmatranja svih relevantnih okolnosti, Komisija zaključuje da su postupci koje je Misija preduzela kako bi rešila pretnje i nasilje bili razumni i u skladu sa njenim opštim obavezama koje se odnose na ljudska prava. U tim okolnostima nije bilo nerazumno pretpostaviti da su kosovske nadležni organi bili sposobni da istraže ovaj konkretni incident (kao što su naizgled i uradili). Ukoliko je žalilac nezadovoljan pristupom Policije Kosova, onda bi trebalo da iskoristi sredstva za obeštećenje koja mogu biti na raspolaganju u okviru pravnog poretka Kosova. Žalilac nije dokazao da je odluka EULEX-a da ne istraži predmet bila arbitrarna ili na neki drugi način nije ispunila svoje obaveze koje se odnose na ljudska prava.
34. Stoga je ovaj deo žalbe neprihvatljiv i očito neosnovan.

Tvrdnje koje se odnose na žalbu pred Komisijom

35. Dana 18. oktobra 2015. godine Komisija je dobila dodatne informacije od žalioca. Žalilac je tvrdio da ga je jedan EULEX istražitelj pozvao 15. oktobra 2015. godine i navodno rekla žaliocu da EULEX neće raditi na njegovom predmetu jer je podneo žalbu Komisiji i da je on snimio taj razgovor. Žalilac nije dostavio taj snimak.
36. Dana 12. novembra 2015. godine Komisija je pozvala ŠM da razreši tu tvrdnju.
37. ŠM je to uradio u sklopu svog mišljenja koje datira od 15. decembra 2015. godine. ŠM nije osporio postojanje razgovora između žalioca i EULEX istražitelja. Međutim, ŠM navodi da je žalilac "iskrivio činjenice". ŠM tvrdi da je žalilac toga dana pozvao Misiju i tražio da se pojavi kao svedok u izvesnom predmetu koji se održavao toga dana. ŠM objašnjava da je zauzet stav da dotični istražitelj ne treba da nastavi da radi sa žaliocem jer ju je on izričito pomenuo u svojoj žalbi. Istražitelj je o tome obavestio žalioca. Žaliocu je takođe predloženo da se obrati nekom drugom istražitelju JIRZ i obavesten je da će mu se možda obratiti jedan drugi istražitelj povodom njegovog zahteva da svedoči. Prema ŠM-u, žalilac je „pokazivao svoje razočarenje i pretio da će se ponovo žaliti jer se osećao napuštenim od svih”.
38. Komisija najozbiljnije uzima u obzir da svako ko podnese žalbu pred Komisijom može kao rezultat toga pretrpeti štetu. Međutim, u ovom predmetu, u nedostatku bilo kakvih dokaza kojima bi se mogle potkrepiti tvrdnje žalioca o toj stvari, i uzevši u obzir da je Misija jasno odbila takve tvrdnje, Komisija nije konstatovala da je žalilac dokazao istinitost svojih tvrdnji.
39. Prema tome, Komisija zaključuje da ovaj deo žalbe nije dovoljno utemeljen. Stoga Komisija ne treba da odluči da li bi ovaj postupak bio pod nadležnošću Komisije ili da li bi se mogao smatrati povredom osnovnih prava.
40. Stoga je ovaj deo žalbe neprihvatljiv kao očito neosnovan.

IZ TIH RAZLOGA,

Komisija jednoglasno zaključuje da, u skladu sa Pravilom 29(1)(c), (d) i (e), ova žalba ne ispunjava uslove predviđene Pravilom 25(3) Poslovnika o radu Komisije i da je, u određenim aspektima, očito neosnovana ili se ne odnosi na postupak Misije ili nekog njenog tela, pa stoga

PROGLAŠAVA ŽALBU NEPRIHVATLJIVOM.

U ime Komisije,

John RYAN
Viši pravni službenik

Magda MIERZEWSKA
Predsedavajući član